Yüzük Takmaya Dâir Fıkhî Hükümler – 3. Bölüm

YÜZÜK FETVÂSININ 2. BÖLÜMÜNÜ OKUDUNUZ MU? >>>

Gümüş Yüzüğün Şer'i Ölçüsü

Gümüş yüzüğün erkek için mubah olan ölçüsü hususunda âlimler farklı görüş beyan etmişlerdir. Ezcümle:

Hanefî Mezhebine mensup el-Haskefi, Dürrü'l Muhtar isimli eserinde şöyle der: Yüzüğün ölçüsü bir miskali aşmaması gerekir. Bu kitaba Reddu'l-Muhtâr ismiyle şerh yazan Allame Muhammed Emin İbn Âbidîn, ise ez-Zehîra sahibinin "Yüzük ölçüsünün bir miskale ulaşmaması gerekir" sözünü tercih etmiş, delil olarak da Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)'in sahabeden bir zata "Gümüş yüzük edin ve ölçüsünü bir miskale tamamlama" hadisini getirmiştir.[1]

Mâlikî Mezhebine göre; erkeğin takacağı yüzüğün ölçüsü tek yüzük olmak şartıyla iki şer'i dirhem veya daha az olursa caiz, ancak iki dirhemden fazla olursa caiz değildir.[2]

Hanbelî Mezhebine göre; beldesinin örf ve âdetinin dışına çıkmadıkça bir miskal veya üzeri olmasında bir beis yoktur. Çünkü bu hususta sınırlama getirilmemiştir.[3]

Şafîî Mezhebinde tercih edilen görüşe göre yüzüğün ölçüsüne sınırlama getirilmemiştir. Hatip Şirbinî şöyle der[4]: Ashabımız mubah yüzüğün ölçüsüne değinmediler. Belki de bu hususta örf ve adet ile iktifa ettiler. Dolayısıyla örfe uygun olan caiz olurken, aksi takdirde israf olup caiz olmayacaktır.[5]

Birden Fazla Yüzük Takmak

Fakihler, erkeğin birden çok yüzük takmasının cevazı hakkında ihtilaf etmişlerdir. Ezcümle:

Hanefî Mezhebinde İmam Muhammed'e ((Allah ona rahmet etsin); devlet reisinin yüzük üstüne yüzük takması caiz olur mu, sualini mühür basmak için olursa caiz olur, diye cevaplamıştır. Bu ifadeden ikinci yüzüğün ziynet amaçlı takılmasının caiz olmayacağını gösterir.[6]

Mâlikî Mezhebine göre erkeğin birden fazla yüzük takması mubah değildir. Birden fazla yüzüğü meşru gramaj miktarını aşmayarak takacak olsa da haram işlemiş olur.[7]

Hanbelî Mezhebine göre göre örf ve adet dışına çıkmadıkça birden fazla yüzük takmak caizdir. Bu mezhep içinde en meşhur görüştür.[8]

Şafîî Mezhebinde konuya dair farklı görüşler vardır. Büceyrimi er-Ravda isimli eserde geçen "Kişi ardı ardına takmak için birden çok yüzük edinecek olsa caiz olur" ifadesinden sonra "birden fazla yüzüğü beraber taksa da caiz

olur” [9]diyerek cevazına meyletmiştir. El-Müğni sahibi de bu konuda uzun uzadıya meşhur bir ihtilafın olduğunu, kimisinin Ravda’da geçen ifadenin zahirine bakarak birden çok yüzük bulundurmanın caiz olduğunu ama ikisini aynı anda takmanın caiz olmadığını söylemiştir. Büceyrimi sonuç olarak şöyle der: Şafiî Mezhebinde tercih edilen görüş israfa götürmediği müddetçe caiz olmasıdır.[10]

Yüzüğe Nakış Yapmak

Yüzük üzerine nakış yapılması veya isim yazdırılmasının caiz olduğuna dair âlimler arasında bilinen bir ihtilaf yoktur.

Yüzük üzerine Allah Teâlâ’nın isimlerinden birini yazmanın caiz olup olmadığına dair ise farklı görüşler vardır. Ezcümle:

Hanefî Mezhebinde Zeynuddin İbn Nüceym, el-Bahru’r-Râik isimli eserinde Havi isimli eserden şöyle nakleder: Kişinin yüzük üzerine ismini, babasının ismini veya Allah Teâlâ’nın isimlerinden birini yazdırmasında bir sakınca yoktur. Ama üzerine kuş veya herhangi bir canlının suretini nakşetmesi doğru olmaz.[11]

El-Haskefi de Dürrü’l-Muhtar isimli eserinde tasvirin haram olduğuna dayanarak yüzük üzerine kuş veya başka bir canlı resminin çizilmesini caiz görmemiştir.

Muhammed Emin İbn Âbidîn, Reddu’l-Muhtâr isimli eserinde Tatarhaniye’den naklederek şöyle der: “Gümüş yüzük üzerinde canlı resmi bulunmasında kerahet yoktur. Bu evlerde bulunan elbiseler üzerindeki suretler gibi değildir. Çünkü yüzükler üzerinde bulunacak resimler, ne olduğu anlaşılamayacak kadar küçüktürler.[12]

Şafiî Mezhebinde en-Nevevi (Allah ona rahmet etsin) Mecmu isimli eserinde Buhari ve Müslim’de mevcut olan “Allah Resulünün yüzüğünün nakışı “Muhammed Allah’ın Resulüdür” yazısıydı” rivayetine dayanarak yüzük üzerine Allah Teâlâ’nın isimlerini yazmanın caiz olduğunu söylemiştir.

Said b. Müseyyeb, İmam Malik ve daha birçok âlim (Allah hepsine rahmet etsin) bu yönde görüş bildirmişlerdir. İbn Sirin ve bazı âlimler (Allah onlara rahmet etsin) ise yüzük üzerine Allah Teâlâ’nın isimlerini yazmanın yer yer zaman zaman Allah Teâlâ’nın ismini küçük düşürebileceğini gerekçe göstererek doğru olmadığını savundular. Fakat Buhari ve Müslim’de mevcut olan ve yukarda sözü geçen hadis-i şerif bu gerekçenin doğru olmadığını ve yüzük üzerine Allah Teâlâ’nın isimlerini yazmanın caiz olmasına mani olmaya yeterli olmayacağını göstermektedir.[13]

Mâlikî Mezhebine göre; kişinin yüzüğüne Allah Teâlâ’nın isimlerini nakşetmesi caizdir. İmam Malik, yüzüğüne; “Allah bana yeter. O ne güzel vekildir” diye nakşettirmişti. İbn Hacer, İbn Battal’dan rivayet ediyor ki; İmam Malik, (Allah hepsine rahmet etsin) halife veya hâkim konumunda olan kişilerin yüzüklerine isimlerini nakşetmelerinin caiz olduğu kanaatindeydi. [14]

Hanbelî Mezhebine göre yüzük ve dirhemler üzerine Allah Teâlâ’nın isimlerini

nakşetmek mekruhtur. İshak b. Rahuye (Allah ona rahmet etsin) “Kişi, üzerinde Allah Teâlâ’nın ismi yazılı yüzükle helaya giremez” demiştir. Ahmet b. Hanbel’in (Allah ona rahmet etsin) bu sebeple yüzük üzerine Allah’ın ismini nakşetmeyi kerih gördüğünü söyleyenler olmuştur. Bunun dışında mekruh olduğuna dair farklı bir delil de göstermediler.[15]

YÜZÜK TAKMAYA DÂİR FIKHÎ HÜKÜMLER İSİMLİ FETVÂ YAZISININ SONU

---

[1] Muhammed Emin İbn Âbidîn, Reddu’l-Muhtâr 6/361

[2] Haşiyetü Advi 2/586

[3] Metalibi üli’n-Nüha 2/92

[4] Şafi’ ulemasından Ezre’i muhalefet edip diyor ki; Doğru olan bir miskalin altında olmasıdır. Çünkü İbn Hibban’ın (Allah ona rahmet etsin) sahihinde ve Ebu Davut’ un (Allah ona rahmet etsin) süneninde rivayet ettiklerine göre adamın biri Allah Resulüne (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) “Yüzüğümü hangi şeyden edineyim” diye sorunca Peygamber Efendimiz (Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem) ona “Gümüşten edin ve bir miskal olarak tamamlama“ buyurmuştur. Diğer Şafiî âlimleri, Ezrei’ye cevaben “Bu hadis söylenene muhalif değildir. Çünkü onların örf ve adetlerinde yüzüğün ölçüsünün bir miskal olması muhtemeldir” demişlerdir.

[5] Haşiyetü Büceyrimi ale’l Hatib 6/282

[6] Burhanuddîn Ebu’l-Me’alî ibn Mâze, el-Muhîtu’l-Burhânî 5/369

[7] Şerhu Muhtasari’l Halil 1/99

[8] El-İnsaf 3/104

[9] Haşiyetü Büceyrimi ale’l Hatib 6/282

[10] Müğni’l-Muhtac 1/392

[11] Zeynuddin İbn Nüceym, el-Bahru’r-Râik 8/217—Cevheretü’n Neyyire 6/154

[12] Muhammed Emin İbn Âbidîn, Reddu’l-Muhtâr 6/361

[13] El-Mecmu’ 4/463

[14] Zehira 13/265

[15] Metalibi Uli’n-Nüha 2/95